

ההתיישבות במערב הנגב: סקירת המועצות והערים

במרחב משימת ההגנה

עשרות ישובים – מושבים, ערים וקיבוצים – נפגעו במתקפת האכזרית של ארגון הטרור חמאס ב-7 באוקטובר, שמחת תורה תשפ"ד. סיפור הגבורה של ישובי מערב הנגב – הערים אשקלון, שדרות, נתיבות ואופקים; ותושבי המועצות אשכול, שדות נגב, שער הנגב וחוף אשקלון – לא החל בשמחת תורה תשפ"ד. בעת החדשה החלה ההתיישבות הציונית בדרום הארץ בשדות מערב הנגב. כבר בשנות הארבעים הוקמו באזור ישובים במסגרת תוכנית "שלושת המצפים" ו-"י"א הנקודות". במלחמת העצמאות היה מערב הנגב האזור שבו בלמו מתיישבים ולוחמים נחושים את טורי הצבא המצרי. העולים שהגיעו מקצוות תבל לאחר הקמת המדינה בנו באזור ערים, מושבים וקיבוצים, ורשמו פרק נוסף של גבורה ופריחה אל מול קשיי המרחק והטרור מרצועת עזה. בעשורים האחרונים התמודדו מתיישיבי מערב הנגב בקיבוצים, במושבים ובערים עם מתקפות החמאס, אך המשיכו ליצור זרוע, לקצור ולפרוח, ולהזמין את עם ישראל כולו לחגוג את הפריחה יחד.

מועצה אזורית חוף אשקלון

מועצה אזורית חוף אשקלון היא מועצה אזורית במחוז הדרום ליד העיר אשקלון. שמה של המועצה הוא כשם העיר אשקלון הנמצאת בלב שטח המועצה האזורית. בניין המועצה נמצא בבת הדר. המועצה נוסדה בשנת 1950. גודלה 176,000 דונם ואוכלוסייתה עומדת כעת על כ-20 אלף תושבים.

בחוף אשקלון 21 ישובים:

5 קיבוצים: גברעם, זיקים, יד מרדכי, כרמיה, ניצנים.

11 מושבים: בית שקמה, ברכיה, גיאה, חלץ, כוכב מיכאל, מבקיעים, משען, ניר ישראל, נתיב העשרה, תלמי יפה.

4 ישובים קהילתיים: בת הדר, ניצן,

ניצן ב' ובאר גנים.

כפר הנוער כפר סילבר.

מועצה אזורית שער הנגב

מועצה אזורית בנפת אשקלון, ישראל.

המועצה האזורית בשער הנגב נוסדה בשנת 1950, והינה מועצה אזורית השוכנת בצפון מערב הנגב, שטחה של המועצה 180,000 דונם ואוכלוסייתה עומדת כעת על כ-10 אלף תושבים.

המועצה כוללת את הישובים הבאים:

מושבים: יכני

קיבוצים: אור הנר, ארז, ברור חיל, גבים, דורות, כפר עזה, מפלסים, נחל עוז, ניר עם, רוחמה.

שדרות

עיר במחוז הדרום ובצפון מערב הנגב בישראל, בקצה הצפון-מזרחי של עוטף עזה. הוקמה בשנת 1951 והוכרזה כעיר בשנת 1996. גודלה 10,610 דונם ומתגוררים בה כ-50 אלף תושבים.

המקור: ד"ר שאול אריאלי

סקירת המועצות האזוריות והערים

מועצה אזורית שדות נגב

מועצה אזורית בנפת באר שבע, ישראל, בצפון מערב הנגב בקרבת רצועת עזה. מועצה אזורית שדות נגב (שנקראה בעבר "מועצה אזורית עזתה") נוסדה בשנת 1951. שטחה 113,410 דונם וחיים בה כ-12 אלף תושבים. המועצה כוללת את הישובים הבאים:
ישובים: בית גדי, גבעולים, זמרת, זרועה, ישיביה, כפר מימון, מלילות, שובה, שוקדה, שיבולים, שרשרת, תקומה.
ישובים קהילתיים: מעגלים, תושיה.
קיבוצים: סעד, עלומים.

נתיבות

עיר במחוז הדרום בישראל, ממוקמת צפונית-מערבית לבאר שבע. היא בעלת אקלים עם תכונות מדבריות מצד אחד ועם תכונות ים-תיכוניות מהצד השני, ושטחה הוא 16,300 דונם. היא הוקמה בשנת 1956 כמעברת עולים מצפון אפריקה, בשנות ה-90 הגיעו אליה גם עולים מברה"מ ומאתיופיה, ובשנת 2000 היא הוכרזה כעיר.
בעשורים האחרונים, העיר התפתחה ונעשתה למוקד תעשייתי, תעסוקתי וכלכלי גדול.
בכל שנתייה ועד היום קצב גידול האוכלוסין בנתיבות הוא חיובי, וכיום מתגוררים בה כ-48 אלף תושבים.

מועצה אזורית אשכול

מועצה אזורית אשכול משתרעת מקיבוץ בארי בצפון ועד חולות עגור בדרום, מנחל הבשור במזרח ועד רצועת עזה והגבול הבינלאומי עם מצרים במערב. שטח המועצה הוא כ-1,000 קמ"ר, מתוכו 284 קמ"ר קרקע חקלאית מעובדת. זו המועצה המערבית בישראל. המועצה נוסדה בשנת 1951 ואוכלוסייתה עומדת כעת על כ-16 אלף תושבים.

המועצה כוללת את הישובים הבאים:

במועצה אזורית אשכול 32 ישובים: 14 קיבוצים, 15 מושבים ו-3 ישובים קהילתיים:
קיבוצים - אורים, בארי, כיסופים, עין השלושה, נירים, ניר עוז, רעים, מגן, ניר יצחק, סופה, חולית, כרם שלום, גבולות, צאלים.
מושבים - אוהד, שדה ניצן, תלמי אליהו, עמיעוז, מבטחים, ישע, תלמי יוסף, פרי גן, דקל, יתד, שדי אברהם, יבול, עין הבשור, בני נצרים, נווה.
ישובים קהילתיים - אבשלום, צוחר, שלומית.

